

HELMRICH MÁRTON TAMÁS

Magyar-történelem
Osztatlan, 5. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Kiss Farkas Gábor
habilitált egyetemi docens, ELTE BTK

POÉTIKAI HAGYOMÁNYOK ÉS ÚJÍTÁSOK RIMAY JÁNOS BALASSI-EPICÉDIUMÁBAN

Kulcsszavak: *alkalmi költészet; gyászversirodalom; neolatin költészet; epicédiumok*

A Rimay János által Balassi-testvérek halálára írt versciklus a régi magyar irodalom számos alkalommal értelmezett szövegei közé tartozik. A versfüzér több szempontból is különleges mű: olvasható egyfelől a Balassi-kultuszt megalapozó gyászkozményként, egyes értelmezői pedig a későreneszánsz mitologizáló, allegorikus sírköltészetének egyedülálló magyarországi képviselőjeként írták le. Dolgozatomban Rimay művét egy nagyrészt feldolgozatlan szövegcsoporthoz, a 16. századi magyarországi alkalmi költészet felől közelítem meg. Noha a kutatás gyakran hangsúlyozza Rimay alkotásának egyedülállóságát, a Balassi-epicédium nem „légüres térbe” érkezett meg 1596-ban. Egyetlen előzményeként az egy évvel korábbi bártfai antológiát szokás említeni, ám a latin nyelvű gyászversköltészetnek ezen kívül is élő hagyománya volt a század Magyarországon. Az alkalmi költészet műfajai közé tartozó epicédium (és az epitaphium, a carmen funebre) műfajában számos szerző, köztük Christian Schaeseus vagy Kassai Zsigmond Dávid is alkotott. Kutatásomban azt vizsgálom, melyek az általános jellemzők a hazai neolatin gyászversirodalomnak, milyen poétikai, szövegalkotási technikákkal dolgoztak ezen művek szerzői, és vajon mennyiben hozhatók összefüggésbe e korpusz elemei a Balassi-epicédiummal. A hazai neolatin kontextus mellett egy másik lehetséges párhuzamot is vizsgálok: a francia Pierre de Ronsard költő halála után megjelent gyászversgyűjteményt hasonlítom össze Rimay Epicédiumával.